

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060204

DOM
2015-12-09
Stockholm

Mål nr
M 9057-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-09-28 i mål nr M 1402-15, se bilaga

KLAGANDE

L B

Ombud: Advokaten A L

MOTPART

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

SAKEN

Anläggande av brygga inom strandskyddat område i Åbyfjordens Natura 2000-område på fastigheten X i Lysekils kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
 2. Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens domslut i överklagad del och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för prövning av frågan om strandskyddsdispens och förbudet mot vattenverksamhet.
-

Dok.Id 1243835

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

L B har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd och upphäver länsstyrelsens beslut om förbud mot anmäld vattenverksamhet, samt återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för prövning av klagandens ansökan om strandskyddsdispens och anmälan av vattenverksamhet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

L B har här anfört. Han överklagade länsstyrelsens beslut om förbud mot anmäld vattenverksamhet och avsåg därvid att överklagandet även skulle omfatta på samma anmälan grundat beslut om att neka strandskyddsdispens. Detta framgår tydligt av det förhållandet att han hos mark- och miljödomstolen begärt ”tillstånd” till den planerade verksamheten, oaktat han härvid hänvisat endast till 11 kap. miljöbalken och inte även till 7 kap. Tingsrätten borde genom materiell processledning ha utrönt överklagandets omfattning. När så inte skett finns anledning att betvivla riktigheten i mark- och miljödomstolens domslut och det finns därutöver synnerliga skäl att pröva överklagandet, varför prövningstillstånd bör meddelas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner att det finns skäl att ge prövningstillstånd i målet. Prövningstillstånd ska därför beviljas.

Med stöd av 15 § andra stycket 2 lagen (1996:242) om domstolsärenden avgör Mark- och miljööverdomstolen målet utan att kommunicera överklagandet med länsstyrelsen.

Frågan i målet är om L Bs överklagande av länsstyrelsens beslut utöver beslutet om förbud mot anmäld vattenverksamhet även kan anses omfatta beslutet att neka strandskyddsdispens. Mark- och miljööverdomstolen finner, mot bakgrund av vad som framkommer i överklagandet till mark- och miljödomstolen, att L

B varit tillräckligt tydlig med att överklagandet även omfattade länsstyrelsens beslut att neka strandskyddsdispens. Mark- och miljödomstolens dom ska således upphävas i överklagad del och återförvisas till mark- och miljödomstolen för prövning av såväl anmälningsärendet som frågan om strandskyddsdispens.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, hovrättsråden Mikael Hagelroth (deltar inte i frågan om prövningstillstånd) och Peder Munck, referent, samt tekniska rådet Yvonne Eklund.

Föredraganden har varit Aurora Svallbring

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-09-28
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 1402-15

KLAGANDE

L O B

Ombud: L-H J

MOTPART

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 19 mars 2015, i ärenden nr 535-33365-2014 och 521-35519-2014, se bilaga 1

SAKEN

Anläggande av brygga inom strandskyddat område i Åbyfjordens Natura 2000-område på fastigheten X i Lysekils kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet av länsstyrelsens beslut.
 2. Mark- och miljödomstolen avvisar yrkandet att domstolen ska medge tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till planerad utbyggnad av befintlig brygga på fastigheten enligt endera av föreslagna alternativ A-D (i prioriterad bokstavsordning).
-

Dok.Id 300512

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00 -

BAKGRUND

Länsstyrelsen beslutade den 19 mars 2015 att avslå ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna för en ny flytbrygga och utökat bryggdäck på fastigheten X i Lysekils kommun enligt alternativ A, B och C. Vidare avslog länsstyrelsen ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna för en ny pålad brygga enligt alternativ D. Länsstyrelsen beslutade även att förbjuda anläggandet av bryggan enligt alternativ A, B, C och D med stöd av 26 kap. 9 miljöbalken samt bestämmelserna om anmälningspliktig vattenverksamhet (förordningen [1998:1388] om vattenverksamheter m.m.).

YRKANDEN M.M.

L O B har yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver läns-styrelsens beslut om att förbjuda vattenverksamheten att utöka anläggandet av brygga på fastigheten X och medge tillstånd enligt 11 kap. miljö-balken till planerad utbyggnad av befintlig brygga på fastigheten enligt endera av föreslagna alternativ A-D (i prioriterad bokstavsordning), vilka redovisas i upp-rättad anmälan om vattenverksamhet daterad den 14 februari 2015. Om mark- och miljödomstolen skulle finna att planerade åtgärder är tillståndspliktiga har vidare framställts yrkande om att målet ska förklaras vilande i avvaktan på upprättande av en ansökan.

Till grund för överklagandet har anförts bl.a. följande. Han har sedan 1960-talet ett befintligt bryggdäck på sin fastighet (d.v.s. före tillkomsten av nedanstående skyddsformer), men som är till hälften raserat och numera ej funktionell för sitt ändamål, då vattnet är för grunt intill bryggdäcket. För området gäller bestämmelser om strandskydd samt riksintressen för naturvård, friluftsliv, obruten kust samt miljö kvalitetsnormer för musselvatten, vilket också anges i länsstyrelsens beslut. Hans inställning är att länsstyrelsen gjort följande felaktiga bedömningar:

- Planerad brygga inte är förenlig med strandskyddets syften.
- Planerad ombyggnad med flytbrygga skulle verka avhållande på allmänheten.
- Befintligt bryggdäck går att angöra med mindre båtar.

- Anläggningen skulle inverka negativt på marina skyddsvärden (som bevisligen saknas i anläggningsområdet).
- Beträffande rätten att ersätta den raserade delen av bryggdäcket.

Med hänsyn till fastighetens storlek, belägenhet, arrondering och användningssätt föreligger ett mycket stort behov för de tre familjerna att kunna ha tillgång till en fungerande brygga inom fastigheten. Det befintliga bryggdäcket uppfyller inte till fullo behovet av förtöjningsplatser. Samtliga befintliga anläggningar måste kunna användas för sitt avsedda ändamål, vilket i detta fall innebär en renovering av det ursprungliga bryggdäcket (att bryggan under något eller några år varit delvis raserad utgör inte en omständighet som medför att konstruktionen ska anses som en nyanläggning) med muddringsbehov, alternativt utföra något av de föreslagna bryggutformningarna A-D. I annat fall fyller inte bryggan sin funktion. Av ett fotografi till överklagandet (nr2) framgår att angöra bryggan med båt är numera omöjligt vid lågvatten. Det finns då endast två möjligheter; antingen muddra eller förlänga bryggan. Om mark- och miljödomstolen finner att planerade åtgärder är tillståndspliktiga yrkas att ärendet hålls vilande i avvaktan på upprättande av en ansökan. I den mån arbeten och anläggningar berör strandskyddat område och i fråga om särskilda skäl angående dispens för strandskyddsbestämmelser, anges i miljöbalken att t.ex. en brygga måste för sin funktion ligga vid vatten. Detsamma måste följaktligen även gälla funktionen, som i detta fall avser tillgängligheten, d.v.s. att för bryggan avsedd båt eller båtar måste kunna ta sig ut och in till bryggan utan att gå på grund. Både landhöjning och igenslamning är faktorer som med tiden har medför att botten intill befintlig brygga har blivit för grund och för att kunna använda bryggan till avsedd förtöjning av båtarna. Det enklaste och för miljön bästa sätt att åtgärda detta är en förlängning av befintlig brygga i enlighet med något av de alternativ som redovisats i anmälan om vattenverksamhet. I annat fall föreligger behov av muddring för att bryggan ska återfå sin ursprungliga funktion. Det är dock hans avsikt att den sökta åtgärden ska ge minsta möjliga intrång och negativ påverkan på den marina miljön och således undvika muddring. Av de föreslagna alternativa utformningarna A-D är alternativ D minst funktionellt och lägst prioriterat. Då det är viktigast att komma ut till acceptabelt vattendjup, är storleken på befintliga bryggdäcket utmed land mindre prioriterat, medan flytpontonerna är

mest prioriterade. Det måste särskilt framhållas att inom fastigheten finns tre bostadshus, där de boende familjerna har båtar (3 st) som hittills måste förtöjas vid boj utanför bryggan. Av de flygbilder och fastighetskartan, som redovisas i anmälan, framgår att allmänheten knappast går över de branta bergsformationerna i fastighetsgränserna eller över tomtmarken med hans byggnader, för att komma ner till vattnet. Bryggan får därför ingen avhållande effekt på allmänheten. Fotografi 1 i överklagandet och fotografier i anmälan visar tydligt att platsen är ianspråktagen sedan 1960-talet med befintligt bryggdäck, rester från raserad del av bryggdäcket, rester från båtverksamhet (slip) och en stenpir längre ut (syns i fotografi 1 i överklagandet). Av 7 kap. 25 § miljöbalken framgår att hänsyn ska tas även till enskilda intressen. En inskränkning i den enskildes rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelserna i kapitlet får därför inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Det ska således föreligga en rimlig balans eller proportionalitet mellan vad det allmänna vinner och den enskilde förlorar på grund av inskränkningen. Med anledning av länsstyrelsens meddelande den 19 mars 2015 och för att få klarhet i länsstyrelsens inställning till vad som kunde anses vara tillåtligt enligt myndighetens uppfattning begärdes ett vägledande möte på länsstyrelsen den 10 februari 2015. Vid detta framkom att en anläggning som i storlek och form motsvarar alternativ D kunde accepteras av länsstyrelsen. Det är en smula förvånande att länsstyrelsen trots detta ändå beslutade att förbjuda utökning av det befintliga bryggdäcket. Det är av stor vikt att mark- och miljödomstolen fastställer vad som ska gälla beträffande möjligheten att lagligen återställa en brygga, som bevisligen funnits sedan lång tid tillbaka och där dess funktion och tillgängligheten påverkats negativt av både landhöjning och uppgrundning. Att ”naturen har tagit tillbaka området” sedan bryggan revs kan inte vara ett avgörande skäl för att ej tillåta ett återställande och beträffande strandskyddet så är detta argument inte något som återfinns i lagtexten eller förarbetena till strandskyddet. För den markyta, där en brygga uppförts före 1975, d.v.s. före tillkomsten av strandskyddet, bör således inte vara belagt med strandskydd även efter att en brygga avlägsnats. Det är angeläget att detta prövas juridiskt både generellt och i det enskilda fallet. Enligt vad som redovisats i anmälan om vattenverksamhet är det uppenbart att inte några särskilt skyddsvärda växt- eller djursamhällen eller

rödlistade arter finns på den aktuella platsen och som avses att skyddas i bestämmelserna om strandskyddet. Detta framgår tydligt av både flygbilder och de undervattensbilder, som tagits inom och omkring det område där bryggan föreslås bli placerad. Förelagen brygga påverkar inte heller miljökvalitetsnormerna för musselvatten, vare sig i anläggningsskedet eller bruksskedet. En nyligen genomförd undersökning visar hur en flytbrygga, som legat i vattnet några år, påverkat den marina bottenfloran och faunan. Därvid kunde det tydligt konstateras att ingen negativ påverkan uppkommit på botten under och omkring flytbryggan. Däremot var bryggans undersida till 100 procent täckt av blåmusslor, havsnejlikor, havstulpaner och svampdjur m.m., d.v.s. ett artificiellt filtrerande rev hade bildats. Detta har både en renande effekt på vattnet och bildar ett värdefullt habitat för en mångfald marina organismer, d.v.s. en mycket stor positiv betydelse. En annan kontrollundersökning av en anläggning med flytbryggor som varit i bruk under fem år visade dessutom på att en stor mängd småtorsk och andra fiskarter föredrog att uppehålla sig under och omkring anläggningen. Det är således en direkt och bekymmersam missuppfattning att bryggor skadar den marina miljön, vilket måste tillrättaläggas för att undvika fler misstag vid framtida beslutsfattande. Sammanfattningsvis är det hans uppfattning att han bör erhålla full rätt att återställa funktionen av den befintliga båtbyggnaden, varför det hemställs om att tillstånd ska medges till planerad utökad anläggning – särskilt då inga skyddsvärden påverkas negativt.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen noterar att L O B inte överklagat länsstyrelsens beslut att avslå hans ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna utan endast överklagat beslutet att förbjuda anläggandet av bryggan enligt alternativ A, B, C och D.

Länsstyrelsens beslut gällande anmälan om vattenverksamhet har grundats på att den för dispens ansökta åtgärden strider mot strandskyddsbestämmelserna.

Domstolen delar länsstyrelsens bedömning i denna fråga.

Målets prövningsram utgörs av det som länsstyrelsen har tagit ställning till i det överklagade beslutet. Mark- och miljödomstolen kan därför inte i detta mål pröva L O Bs yrkande att mark- och miljödomstolen ska medge tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till planerad utbyggnad av befintlig brygga på fastigheten enligt endera av föreslagna alternativ A-D. För övrigt har någon ansökan om tillstånd till vattenverksamhet inte getts in. Hans sistnämnda yrkande ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 19 oktober 2015.

Susanne Mörkås

Joen Morales

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Mörkås, ordförande, och tekniska rådet Joen Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Maria Aldegren.